

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာကနဦးတွေ့ရှိချက်များ

သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်း

MEON

မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်ရေးကွန်ယက်၏ ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ (၈) ရက်နေ့တွင်ကျင်းပမည့် ပါတီစုံအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၏ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးနှင့် ကြိုတင်မဲဆိုင်ရာကနဦးတွေ့ရှိချက်များအား သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်း

၁။ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအကျဉ်း..... 2

၂။ ၂၀၂၀-ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု 2

၃။ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုနည်းစံနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ..... 3

၄။ ၂၀၂၀-ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲအခင်းအကျင်း..... 4

၅။ ၂၀၂၀-ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲနှင့်ဥပဒေရေးရာမူဘောင်ဆိုင်ရာအပြောင်းအလဲ 5

၆။ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီအကြိုကာလတွေ့ရှိချက်များ..... 5

၆.၁) မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု 5

၆.၂) ၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲနှင့်နိုင်ငံရေးပါတီများမဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလတွေ့ရှိချက်များ..... 6

၆.၃) ၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲနှင့်မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလပဋိပက္ခအခြေအနေ..... 7

၆.၄) အသက်(၆၀)နှင့်အထက်ကြိုတင်မဲပေးခြင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာမှုတွေ့ရှိချက်များ..... 8

သတင်းထုတ်ပြန်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကွန်ယက်

၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊(၇)

၁။ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအကျဉ်း

မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကွန်ယက်အဖွဲ့သည်မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ်လေ့လာမှုလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှစတင်ကာ ဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ် တစ် လျှောက်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတမှုရှိသည့် ဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲများရှင်သန်အားကောင်းစေရန်ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲဖြတ်သန်းမှုကာလတစ်လျှောက် နိုင်ငံသားနှင့်ရွေးကောက်ပွဲအစီအစဉ်များဖြစ်သော ပထမအကြိမ်မဲပေးမည့်လူငယ်များနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ရွေးကောက်ပွဲတွင်ပါဝင်မှုမြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာစောင့်ကြည့်လေ့လာမှုလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေရေးရာမူဘောင်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများအား လေ့လာသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကွန်ယက်၏ လုပ်ငန်းကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းပေါင်း(၂၈)ဖွဲ့နှင့် အတူ ဒီမိုကရေစီနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုအားကောင်းစေရေးနှင့် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကဏ္ဍများတွင် စဉ်ဆက်မပြတ်ဆောင်ရွက်နေသည့် လွတ်လပ်ပြီး အမှီအခိုကင်းသောအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပါသည်။

၂၀၂၀-ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲတွင် ကဒူးလူငယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအသင်း၊ ပဲခူးတိုင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့နှင့် RAIN MAKER တို့မှဦးဆောင်ကာ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်း(၂၈)ဖွဲ့တို့ဖြင့် ပူးပေါင်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ်စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ် စောင့်ကြည့်လေ့လာရန် ဒေသအလိုက်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ (၁၃၀၃)ဦးဖြင့် ဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲစံနှုန်း ကိုက်ညီမှုမရှိသောအချက်များကို လေ့လာဖော်ထုတ်ကာနောင်လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲများတွင်ပိုမို ကောင်းမွန်သော ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေရေးရာမူဘောင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။

၂။ ၂၀၂၀-ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု

၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးလုပ်ငန်းစဉ်ပြင်ဆင်မှုတွင် လေ့လာရေးအဖွဲ့သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှစတင်ကာ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်နှင့်မူဝါဒဆိုင်ရာများကိုပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ပြင်ဆင်ရာတွင် နိုင်ငံသားအသိပညာပေးနှင့်ရွေးကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအားဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံသားကောင်းနှင့် ရွေးကောက်ပွဲသင်တန်းများ အပတ်စဉ်(၁၂)ကြိမ်

တိတိနှင့် ရွေးကောက်ပွဲ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး ဆိုင်ရာသင်တန်း(၉)ကြိမ်တိတိအား မြန်မာနိုင်ငံ ဒေသအသီးသီးရှိ မိတ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပူးပေါင်းကာ လူငယ်(၆၃၀)ဦးအား သင်တန်းပို့ချပေး ခဲ့ပါသည်။ထို့ပြင်လက်ရှိ ကူးစက်ရောဂါ ပြန့်ပွားမှုအခြေအနေအရ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ(၈၀၀)ဦးအား online မှတစ်ဆင့်စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး သင်တန်းများစီစဉ်ခဲ့ပါသည်။

၃။ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုနည်းစံနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ဥပဒေရေးရာမူဘောင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု နှင့် ကပ်ရောဂါဘေးဖြစ်ပွားမှုကာလအတွင်း ရွေးကောက်ပွဲစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ရွေးကောက်ပွဲနှင့်အားလုံး အကျိုး ဝင်ပါဝင်မှု၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုနှင့်နိုင်ငံရေးပါတီများမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲအခင်း အကျင်းတို့အား စောင့်ကြည့်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့စောင့်ကြည့်လေ့လာရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲစောင့် ကြည့်လေ့လာသူ (၁၃၀၃)ဦးအား ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ တရားဝင်စောင့်ကြည့် လေ့လာခွင့်ပြုခဲ့ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် စောင့်ကြည့်ရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ ကာလ ရေရှည်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ (၂၄၁)ဦးနှင့် ရွေးကောက်ပွဲနေ့စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ (၁၀၈၃)ဦးမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက် နေပါသည်။

ရေရှည်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ(၂၄၁)ဦးအနက်မှ ကြိုတင်မဲနှင့်မဲစာရင်းအခြေအနေစောင့် ကြည့် လေ့လာသူ(၇၆)ဦးနှင့်အတူ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်ပါဝင်မှုတို့အားစောင့်ကြည့် လေ့လာသူ(၁၂၀)ဦး နှင့်နိုင်ငံရေးပါတီ(၁၅)ခု၏ပါတီကျင့်ဝတ်နှင့်မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလရွေး/ကော်ထုတ်ပြန်ချက်များ ကော်မတီညွှန်ကြားချက်နှင့် ပါတီကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခဲ့သူ(၄၅)ဦးတို့ဖြင့် နေရာချထားခဲ့ပါသည်။ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများအား လေ့လာသည့်ဧရိယာသတ်မှတ်ရာတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းတာအရထားရှိပြီး ရွေးကောက်ပွဲကာလပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနိုင်မှုအခြေအနေအဆင့်၊ မငြိမ်းချမ်းသောနယ်မြေဧရိယာနှင့် သာမန်အခြေအနေအဆင့် စသည်ဖြင့်သတ်မှတ် ခဲ့ခြားကာ စောင့်ကြည့်လေ့လာခဲ့ပါသည်။

စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးတွင် အသုံးပြုသောစစ်တမ်းမေးခွန်းပုံစံများသည် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်ဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေ၊နည်းဥပဒေနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် အညီပြင်ဆင်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကွန်ယက်သည် ရွေး ကောက်ပွဲဆိုင်ရာစောင့် ကြည့်လေ့လာသည်လုပ်ငန်းစဉ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့် လေ့လာသည့်သူများလိုက်နာရမည့်ကျင့်ဝတ်များအား တိကျစွာလိုက်နာပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာ နိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီနိုင်ငံ သားတစ်ဦးလိုက်နာရမည့်တာဝန်နှင့်ဝတ္တရအတိုင်း ဆောင် ရွက်ခဲ့သည်။

၄။ ၂၀၂၀-ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲအခင်းအကျင်း

၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ(၈)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည့်ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲသည် ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ မတ်လမှ စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ကမ္ဘာ့ကူစက်ကပ်ရောဂါဖြစ်ပွားနေသောကာလအတွင်း ကျင်းပခြင်းဖြစ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရန်ပြင်ဆင်မှုအပိုင်းတွင် အခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှုများစွာကြုံတွေ့ရလျက်ရှိကာ လက်ရှိတွင် နိုင်ငံရေးပါတီအများစု၏ ယုံကြည်မှုကျဆင်းခြင်း ခံနေရသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ထို့ပြင်နိုင်ငံရေး ပါတီ (၂၆)ခု၏ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလပါတီကျင့်ဝတ် အားလိုက်နာရန် လက်မှတ်ထိုးခြင်းအားငြင်းဆန်ခဲ့သည့်အချက်သည် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလ တိုင်ကြားကြားမှုရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများအား ပြင်းထန်စေသောအခြေအနေဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ပါတီမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အမည်စာရင်း တင်သွင်းမှုအပိုင်းတွင် စိစစ်မှုအားနည်းချက်များရှိခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီနှစ်ပတ်အလိုမှပင် ကန့်သလူကိုယ်စားလှယ်၏ လွှတ်တော်ဥပဒေသတ်မှတ်ချက်နှင့်မညီသော နိုင်ငံဝန်ထမ်းတည်ရှိနေဆဲ ကြောင့် အမည်စာရင်းမှပယ်ဖျက်ခဲ့ခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီပါတီနှင့် ညီညွတ်သောဒီမိုကရက် တစ်ပါတီတို့အား ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအမည်တင်သွင်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ဆောင်ရွက်ပြီးချိန်တွင် ရွေးကောက်ပွဲမှရုပ်သိမ်းခံရခြင်းများဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပဖြစ်သောမဲဆန္ဒနယ်ဖြစ်သည့် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့်ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိမြို့နယ်(၁၅)မြို့နယ်တို့တွင် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခွင့်မရရှိခဲ့ပါ။ ယင်းသို့သောအခြေအနေသည် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ များတွင် ဌာနေတိုင်းရင်းသား ပါတီတို့၏နိုင်ငံရေးပါဝင်မှုနယ်ပယ်အား ကျည်းမြောင်းစေခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ကျင်းပခွင့်မရသောမဲဆန္ဒနယ်သတ်မှတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိပဲ အစိုးရ၊ တပ်မတော်နှင့် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်အား တာဝန်ခံနိုင်မှု မရှိဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဇွန်လ(၂၉)တွင်လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည့်မဲဆန္ဒနယ်များကိုကြေငြာခဲ့ပြီး နောက်ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ ဇူလိုင်လ(၁)ရက်နေ့တွင် လွှတ်တော်အသီးသီး အတွက် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲအား ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၈)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပ မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(၂၀၀၈)၏ ပုဒ်မ ၃၉၉(က)နှင့် ပြည်ထောင်စုရွေးကော်ပွဲကော်မရှင်ဥပဒေပုဒ်မ(၁၀)ပါ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ကျင့်သုံး ရှိကြေငြာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ဇူလိုင်လ(၁)ရက်နေ့တွင် ကြေငြာချက်အမှတ်(၁၁၆/၂၀၂၀)ဖြင့်သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲနည်း ဥပဒေ(၁၆)ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်အရလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်း၊ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ စိစစ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့်နေ့ရက်များထုတ်ပြန်ပေးခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင်ဆန္ဒမဲပေးသူ (၃၇)သန်းခန့် (မဲစာရင်းပြင်ဆင်မှုအရ အပြောင်းအလဲရှိနိုင်) ရှိပြီး (၆၈)ရာခိုင်နှုန်းသည်အမျိုးသမီးနှင့်လူငယ်မဲပေးမည့်သူများဖြစ်ကြသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း(၉၁)ပါတီဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ကိုယ်စားလှယ်လောင်းစုစုပေါင်း (၅၆၃၉) ဦးရှိပြီး အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်လောင်း(၉၀၂)ဦးပါဝင်သည်။ အမျိုးသမီးဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှုရာခိုင် နှုန်း (၁၆)ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ထားပါသည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီမှ ကိုယ်စား လှယ်လောင်း(၁၁၀၆) ဦးဖြင့် အရေအတွက်အများဆုံးဖြစ်ပြီး၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပါတီမှ (၁၀၉၁)ဦးနှင့် ပြည်ထောင်စုကောင်းကျိုးဆောင်ပါတီမှ (၉၂၄)ဦးအား နမူနာကောက်နှုတ်ထားပါ သည်။

၅။ ၂၀၂၀-ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲနှင့်ဥပဒေရေးရာမူဘောင်ဆိုင်ရာအပြောင်းအလဲ

၂၀၁၅-၂၀၂၀ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၁၅)ရက်တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကိုပြင် ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေးပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲနည်းဥပဒေအတည်ပြုခြင်းနှင့် သက်ဆိုင် ရာရွေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေများအပါ နည်းဥပဒေ(၃၉)နှင့်အညီ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရန် တပ်မဲရုံများ အားပြင်ပနေရာတွင် သတ်မှတ်ပြင်ဆင်မှုအားအတည်ပြုပြောင်းလဲခဲ့ခြင်း၊ပြည်တွင်းပြောင်းရွှေ့နေထိုင်မှု ရက်ပေါင်း(၁၈၀)အစား ရက်ပေါင်း(၉၀)နေ့ထိုင်ရုံဖြင့် မိမိနေထိုင်ရာဒေသတွင် တရားဝင်မဲပေးနိုင်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းမဲဆွယ်အသုံးစားရိတ်ကျပ်သိန်း(၁၅၀)ပြင်ဆင်မှု၊ ရွေး ကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်တွင်စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုနယ်ပယ်များလျှော့ချခြင်းတို့ ရှိခဲ့သည်။

၆။ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီအကြိုကာလတွေ့ရှိချက်များ

၆.၁) မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာမှု

နိုင်ငံဘာ(၂၉)တွင်ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှမဲဆန္ဒရှင်စာရင်းများကို ပုံစံ-၁။ ပုံစံ-၂ တို့ဖြင့် စာရင်းပြုစုသည်ဆိုသော်လဲ ရှိ/ကောက်ပုံစံဖြင့်ကောက်ယူသည့်စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မဲစာရင်းများကို ဇူလိုင်(၂၅)တွင် ပထမအကြိမ်(၃)ပတ်ကြာ ကပ်ထားကြေငြာထားခဲ့ပြီး ဒုတိယ အကြိမ်မဲစာရင်းအား အောက်တိုဘာ (၁)ရက်နေ့မှ(၁၄)ရက်နေ့အထိကပ်ထားကြေငြာခဲ့သည်။ မဲဆန္ဒရှင် စာရင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာရာတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိမြို့နယ် တစ်မြို့နယ်စီနမူနာ(၁)ခု စနစ် ဖြင့် (၁၄)မြို့နယ် ရှိမဲစာရင်းဆိုင်ရာအခြေအနေကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာမှတ်တမ်းရယူခဲ့သည်။ ထိုသို့လေ့ လာရာတွင် မဲဆန္ဒရှင်စာရင်း၏အဓိက အခြေခံမှားယွင်းလေ့ရှိသောအချက်များနှင့် အနီးစပ်ဆုံးမဲစာရင်း ရရှိနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များကိုပြင်ဆင်နိုင်သော အချက်လက်များရရှိနိုင်ခြင်းတို့ကို အဓိကရည်ရွယ် ချက်ဖြင့် စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။

မဲစာရင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီးမဲစာရင်းတွင်အမည်မပါရှိသူမဲဆန္ဒရှင်(၃၈၀)ဦးအားတိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံ စစ်တမ်းကောက်ယူချက်အရ (၃၃)ရာခိုင်နှုန်းသည် မိမိနေထိုင်ရာဒေသတွင် အမြဲနေထိုင်သူဖြစ်သော် လည်း မဲစာရင်းတွင်မပါရှိခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူနှင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများသည် (၆၇)ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ထို့နောက်ပုံစံ(၃-က)ဖြင့်မဲစာရင်းပြင်ဆင်မှုရှိ/မရှိ ဆက်လက် မေးမြန်းရာတွင် (၃၆)ရာခိုင်နှုန်းမျှသာပြင်ဆင်မှုရှိပြီး ကျန်သော (၆၄)ရာခိုင်နှုန်းသည် မပြင်ဆင်ခဲ့ပါ အထူးသဖြင့်တောင်တန်းဒေသဧရိယာရှိ မဲဆန္ဒရှင်အများစုသည် အမည်စာရင်းပြန်လည်တင်သွင်းခြင်း အား သိရှိနားလည်ခြင်းနည်းနေပါသည်။ လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံတွင် မိမိတို့စီးပွားရေးဝင်ငွေအရ သို့မဟုတ် စစ်ပွဲဒဏ်ကြောင့်ဒေသအတွင်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူအရေအတွက် လေးသိန်းခန့်ရှိပါသည်။ ထိုသို့သောသူ များသည်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ခွင့်မရှိသကဲ့သို့ မဲဆန္ဒရှင်အခွင့်အရေးသိရှိမှုအားနည်းကာ မဲပေးခွင့် ဆုံးရှုံးနေသောမြန်မာနိုင်ငံသားများဖြစ်ပါသည်။

၆.၂) ၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲနှင့်နိုင်ငံရေးပါတီများမဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလတွေ့ရှိချက်များ

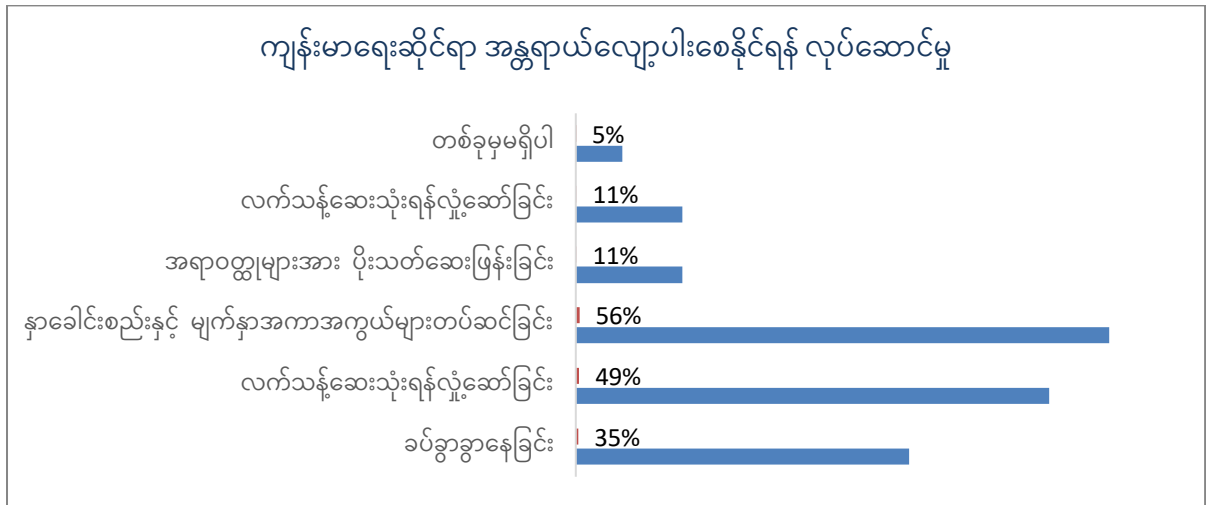
ပါတီမဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလအားစက်တင်ဘာ(၈)ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုရွေး ကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ စတင်ကြေငြာချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာကပ်ရောဂါကူးစက်ပြန့် ပွားမှု ဒုတိယလှိုင်းစတင်ချိန်ဖြစ်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်၊မွန်ပြည်နယ်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့ တွင် နေအိမ်တွင်းနေထိုင်ရန်ကန့်သတ်ထားသောကာလဖြစ်ပြီး နယ်မြေအချို့သည် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရအမိန့်လမ်းညွှန်ချက်များအရကန့်သတ်မှုများရှိနေသည့်ကာလဖြစ်သည်။

မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးမတိုင်မီကာလမှာပင် NLD,USDP,PPP, UBP ,UDP, SNLD နှင့် PP ပါတီတို့သည် ပါတီစည်းရုံးရေးဟုခေါင်းစဉ်တပ်ကာလှုပ်ရှားမှုများရှိခဲ့သည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး ကာလတွင်း ပါတီ(၁၅)ခုအားစောင့်ကြည့်လေ့လာရာခဲရာ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ(၇၆)ဦး၏ မှတ်တမ်းအရ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ ထုတ်ပြန်ထားသော လိုက်နာရန်စည်း မျဉ်း၊ ပါတီကျင့်ဝတ်၊ MOHS၏လမ်းညွှန်ချက်လိုက်နာမှုရှိ/မရှိစသည်တို့ကို အဓိကထား စောင့်ကြည့်ခဲ့ပါသည်။

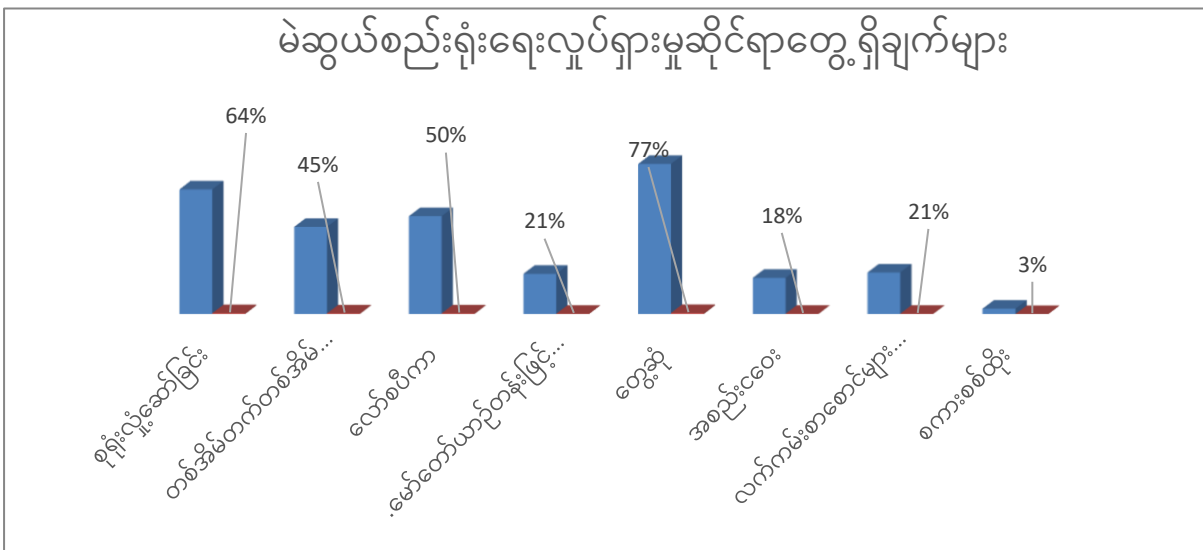
မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးလှုပ်ရှားမှုအကြိမ် (၂၂၈)ခုတွင် တွေ့ရှိချက်များမှာ (၈၂)ရာခိုင်နှုန်းသည်သတ်မှတ်ဦးရေထက်ကျော်လွန်ပြီးမဲဆွယ်စည်းရုံးခဲ့ပြီး စီတန်းလှည့်လည်မှု ပြုလုပ်သည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ပါတီများ၏မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးလှုပ်ရှားမှုပုံစံ အများစုသည် အုပ်စုတွေ့ဆုံမှုပုံစံမျိုးဖြင့် စည်းရုံးရေးလှုပ်ရှားမှုသည် (၇၇)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး၊ စုရုံးလှုံ့ဆော်မှုများ သည်(၆၄)ရာခိုင်နှုန်း လုပ်ဆောင်ကြသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး တစ်အိမ်တက် ဆင်းမဲဆွယ်စည်းရုံး မှုသည် (၄၅)ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲတွင်ပြိုင်ဘက် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ၏

စကားစစ်ထိုးမှုများကို (၃)ရာခိုင်နှုန်းလုပ်ဆောင်လာသည်ကို တွေ့ရှိရပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းတွင် လုပ်ဆောင်မှုရှိခဲ့ပါသည်။

၆.၃) ၂၀၂၀-ရွေးကောက်ပွဲနှင့်မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးကာလပဋိပက္ခအခြေအနေ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုပြုခဲ့သောမဲဆွယ်စည်းရုံးရေး (၂၅၈)ခုတွင်ရွေးကောက်ပွဲပဋိပက္ခ

ဖြစ်ပွားမှု (၁၉.၅)ရာခိုင်နှုန်းသောအခြေအနေသည် ပါတီကျင့်ဝတ်ဖောက်ဖျက်မဲဆွယ်မှုများအား တွေ့ရှိရပြီး (၁၈.၈) ရာခိုင်နှုန်းသောအခြေအနေသည် မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးဟန့်တားမှုများ နှင့်ဝန်းရံသူများ၏ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှုများဖြစ်ပြီး NLD,USDP,MUP,PNO,SNLD,PPP တို့မဲဆွယ် စဉ်ကာလအတွင်း ဖြစ်ပွားမှုများရှိခဲ့သည်။ ထူးခြားဖြစ်ရပ်အနေဖြင့်ရွေးကောက်ပွဲတည်ငြိမ်မှု အခြေအနေကိုပျက်ပြားစေသော ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုအခြေအနေအား လူ(၃၀၀) အထက်မှကိုယ်စားလှယ်လောင်းမဲဆွယ်စည်းရုံးရေးလမ်းကြောင်းဟန့်တားခြင်း၊ လူသေဆုံး ခြင်း၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့မှပြန်ပေးဆွဲခြင်းစသောအခြေအနေများသည် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ တွင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

၆.၄) အသက်(၆၀)နှင့်အထက်ကြိုတင်မဲပေးခြင်းစောင့်ကြည့်လေ့လာမှုတွေ့ရှိချက်များ

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် ကပ်ရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကာလအတွင်း အသက်(၆၀)နှင့်အထက်ရှိသူများ ကြိုတင်မဲပေးနိုင်ရန်ကြေငြာချက်အမှတ် ၁၈၉/၂၀၂၀ အား ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ(၁၀)ရက်နေ့တွင်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် အသက် ၆၀နှင့် အထက်မဲဆန္ဒရှင်အရေအတွက် ၅.၁သန်းရှိပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၅၁(ခ)အရ မဲဆန္ဒအတွင်းရှိနေသော်လဲမဲရုံသို့ ကိုယ်တိုင်ဆန္ဒမဲပေးနိုင်သော အသက်အရွယ်ကြီးသူများ ဆန္ဒမဲပေးရန် သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ်ကျေးရွာအုပ်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်ဟုဖော်ပြပါရှိသည်။

ထို့ကြောင့်ရေရှည်စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ(၇၆)ဦးသည် အောက်တိုဘာလ (၂၉)ရက်နေ့မှ စပြီး နိုဝင်ဘာ(၅)ရက်နေ့ထိ ကြိုတင်မဲကောက်ယူသည် ၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့်မဲပေးမှုစနစ် နှင့်ကိုက်ညီမှုရှိ/မရှိတို့ကို စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။ မြို့နယ်(၁၄)ခု၏နေရာ(၆၄)နေရာ၏ ကြိုတင်မဲ ပေးမှုလေ့လာချက်တွင် ရပ်ကျေးရွေးကော်ခွဲများတွင် ၅၄ရာခိုင်နှုန်းသည် ပါတီဝင်ဟောင်း သို့မဟုတ် ပါတီဝင်ဖြစ်နေသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ ကြိုတင်မဲစီစဉ်ရာတွင် အိမ်တိုင်ရာရောက် ကောက်ယူသည် ၊ ကြိုတင်မဲ နှင့် ရပ်ကျေးရွေး/ကော်တွင်ပေးရန်စီစဉ်ထားရှိသည် ၊ ကြိုတင်မဲများ ကိုတွေ့ရသည်။

စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့်(၆၄)နေရာရှိ ကြိုတင်မဲပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် စောင့်ကြည့်လေ့ လာမှုတွေ့ရှိချက်အရ အိမ်တိုင်ရာရောက်ကောက်ယူသော ကြိုတင်မဲလုပ်ငန်းစဉ်၏ (၇၂) ရာခိုင် နှုန်းသော အခြေအနေသည် ကြိုတင်မဲပေးခြင်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအလွဲများရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အခြေအနေအများစုသည် လိုချင်မှုမရှိခြင်း၊ ပြင်ပဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှု၊ ကျန်းမာ ရေးကာကွယ်မှုစီမံမှုအားနည်းခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာမှစွက်ဖက်ခြင်းများရှိခဲ့ရာ အငြင်းပွားမှု များစွာရှိခဲ့ပြီးမသမာမှုပြုလုပ်သောတိုင်ကြားမှု(၆)ခုရှိခဲ့သည်။

မဲဆန္ဒနယ်တွင်းကြိုတင်မဲပေးမှုဖြစ်စဉ်တွင် တိုင်ကြားမှု(၃)ခုရှိခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရွေး ကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကွန်ယက်အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ စောင့်ကြည့်လေ့ လာမှုအပိုင်းတွင် ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ်၏အဓိက အရေးကြီးသောအပိုင်းများ ဖြစ်သော မဲဆန္ဒရှင် စာရင်းနှင့်ကြိုတင်မဲပေးမှုလုပ်ငန်းစဉ်အား One State One Township စံနစ်ထားပြီး စောင့်ကြည့်မှတ်တမ်းယူခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါမြို့နယ်(၁၄)မြို့နယ်၏ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ်တစ်လျှောက် လေ့လာမှုအသေးစိတ်များအားအပြီးသတ်အစီရင်ခံစာတွင်တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

အသေးစိတ်အချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလိုပါလျှင်အောက်ပါဖုန်းနံပါတ်များသို့
နို်င်ပါသည်။

ဆက်သွယ်မေးမြန်း

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးကွန်ယက်

၀၉-၄၂၁၆၂၂၁၇၊ ၀၉-၄၂၈၀၄၆၂၇၊ ၀၉-၄၂၀၀၆၆၂၂။